

PHILIPPA
GREGORY

Trei surori,
trei regine

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Negrilă

POLIROM
2021

Brandon nu este singurul ticălos târât la statutul de nobil prin această împrăștiere risipitoare de titluri. Thomas Howard, învingătorul de la Flodden, își recâștigă în sfârșit titlul pe care l-a pierdut la Bosworth – va fi numit duce de Norfolk, iar fiul său va fi numit conte de Surrey, drept răsplată pentru cosorul care a zdrobit capul încoronat al soțului meu, pentru săgeata care i-a străpuns coasta miruită. Sau poate că-și primește titlul pentru haina pătată de sânge pe care a trimis-o în Franța? Poate pentru cadavrul învelit în plumb, rămas neîngropat, undeva în Londra?

Pare-se că fratele meu crede de cuviință să răsplătească un ucigaș înainte de a-i îngropa victima, iar Thomas Howard poartă semeț frunzele de căpșun ducale, în vreme ce soțul meu e azvârlit pe undeva – aproape uitat – fără a fi pus într-un sicriu, așteptând clipa când papa va zice că bietul lui trup, excomunicat la cererea lui Harry, este iertat și că sufletul său își poate începe călătoria spre rai.

Mary nu descrie onorurile lui Norfolk, dar știu că blazonul său ducal este un leu: leul Scoției, leul lui James, cu o săgeată străpungându-i falca pentru a întruchipa cosorul care a tăiat fața soțului meu, săgeata din coasta lui. Un gest cu adevărat nobil, un blazon vrednic să fie ales. Sper ca fratele meu să nu regrete ziua în care a înnobilat un ucigaș de rege.

Țin în poală scrisoarea prostească și îngâmfată a lui Mary și bag de seamă regretele ei facile că nu pot să vin la nunta ei. Dar mă gândesc: poate că aș putea să merg? Aș putea să iau cu mine un mic alai, o mică gardă în livreaua cea nouă. Aș putea să fac o vizită oficială: regina călătorind cu mare pompă, poposind în felurite orașe, iar oamenii venind să-mi recite poeme. Ar putea să călărească alături de mine să mă înveselească și să vadă

cât de mult mă iubesc oamenii în Anglia – prima lor prințesă Tudor și cea mai de seamă. Mi-ar plăcea să vadă cum o să fiu primită în Anglia, să vadă că sunt o adevărată prințesă și că oamenii mă prețuiesc. Iar în timpul călătoriei m-ar da jos din șa și m-ar ține strâns în brațe în fiecare zi. Nimeni n-ar băga de seamă acel moment. Ar sta în picioare lângă mine în timpul cinei în fiecare seară și am dansa împreună. Aș purta rochii noi și aș pune să mi se picteze portretul și, poate, aș porunci să fie pictat și el lângă mine, ca un membru ales al casei mele. Mary e atât de răsfățată și nesăbuită încât nu mă invită, închipuindu-și pur și simplu că nu pot să merg; dar poate că voi merge – și îi voi surprinde pe toți.

E numai o închipuire – la fel de înșelătoare și de ademenitoare ca făgăduielile de iubire șoptite de Ard. Nu am bani să fac o călătorie cu fală la Londra, nu am rochiile cu care să o întrec în strălucire pe sora mea mai mică, nu am bijuterii mai bune decât regina Angliei, n-am nici măcar bijuteriile regale pe care mi le-a lăsat tatăl meu – și nu m-au invitat să iau parte la ceremonie.

Caterina e în călătoria diplomatică de vară, parcurgând drumul într-o lectică, și dau pagina înapoi degrabă și mai citesc o dată. Da, zice clar. Știu că poate fi un singur motiv pentru care Caterina ar fi într-o lectică și nu călare, încercând să țină pasul cu Harry: sigur e însărcinată și se roagă din toată inima ca de data asta să poată păstra copilul.

Pun scrisoarea în cutia de bijuterii goală și mă uit prin ferestruica arcuită la dealurile domoale care se întind până hăt departe, la linia orizontului. E un peisaj atât de diferit de pajiștile joase din lunca Tamisei. Aici nu există o înșiruire de case frumoase și mănăstiri bogate înconjurate de meri împovărați de roade. Nu sunt parcuri împrejmuite de ziduri sau pajiști netede pentru jocul de crichet.

E doar cerul boltit, nesfârșit, deasupra dealurile și munților cu creste și stânci abrupte, întunecimea străvechilor codri din munți, cu vulturi zburând sus deasupra lor.

Am avut parte de multe bucurii vara asta cu băieții mei, încântată de adorația plină de respect a lui Ard, și bucuroasă că în țară e pace. Dar fericirea mă părăsește dintr-odată din pricina acestei vești. Mi-o imaginez pe Caterina călătorind într-o lectică cu draperii de mătase, regina Angliei așteptând un alt copil, și mă gândesc: va fi mereu înaintea mea. Va avea mereu parte de pace când eu sunt necăjită. Are un soț care o apără și care se întoarce biruitor din război. Are o lectică în care să călătorească și o țară unde e în siguranță. Acum e însărcinată și, de va avea un băiat, va oferi un moștenitor pentru tronul Angliei, iar prințul meu va moșteni cândva doar Scoția, și acesta este un regat greu de păstrat.

Îmi spun în sinea mea: întotdeauna voi fi în urma ei. Nu pot îndura ca ea să fie regina Angliei, cu un Prinț de Wales în leagăn, în timp ce eu îmi duc viața aproape uitată, într-un regat îndepărtat și sărac. Și în clipa următoare îmi spun cutezător: prea bine! Voi sfida urările ei prefăcute de bine, felul ei de a-mi vorbi pe ocolite, ca s-arate că mi-e soră. O să mă mărit cu Ludovic al Franței și voi avea un aliat pentru țara mea, îndeajuns de puternic și de bogat încât să înfrângă Anglia, de se va ajunge din nou la război. Voi fi regina Franței și Scoției, cu doi băieți puternici în Scoția și poate mai mulți în viitor, și asta e mai bine decât să fii regina Angliei, agățându-te de laturile unei lectici și sperând să nu-ți lepezi viitorul.

Îi scriu chiar eu ambasadorului scoțian în Franța. Îi spun că am făcut alegerea și că poate să-i dea de știre bătrânului rege pe care l-am numit monstru. Îi poate spune că sunt pregătită să mă mărit. Ludovic al Franței va face publică o

cerere în căsătorie oficială și îi voi oferi mâna mea. Mă voi căsători cu el, oricât de bestie bătrână ar fi, și voi deveni regina Franței, dușmanul Angliei, și superioară în rang Caterinei.

Castelul Methven, Perth, Scoția, iulie 1514

Mi s-a întâmplat un lucru groaznic și nu pot pricepe. Nu pot să înțeleg fățarnicia surorii mele, a propriei mele surori! Nu-mi vine a crede că propriul meu frate poate fi atât de viclean. Mă simt de parcă nu i-am cunoscut niciodată, de parcă m-au trădat printr-o înțelegere ticăloasă făcută între ei. Este o mârșăvie ce-au făcut, ca și cum ar mărturisi întregii lumi că sunt niște mincinoși. Sunt mai mult decât demni de dispreț. Caută să mă ruineze și să-mi închidă toate ușile. Mai întâi m-au lăsat văduvă, și acum mă distrug.

Mary a respins înțelegerea de căsătorie cu Carlos de Castilia. L-a respins! Ca și cum n-a existat niciodată! Ca și cum poate să-și dea cuvântul, să accepte bijuteriile și să facă jurămintele, să stea sub baldachinul țesut cu fir de aur – căci n-am uitat de baldachinul țesut cu fir de aur, n-am uitat gravura din lemn tipărită și care a făcut înconjurul întregului regat – s-a bucurat de toate acestea, iar acum zice că nu e așa. N-a promis, n-o să se înfăptuiască. Mary n-o să se mărite cu Carlos de Castilia.

Cum să aibă cineva încredere în cuvântul unei prințese, dacă Mary poate să fie logodită ani în șir – nu pentru puțină vreme, ci ani în șir, primind

daruri în fiecare lună – și apoi să-și ia cuvântul înapoi, să-și tăgăduiască logodna și să respingă un asemenea monarh? Cum rămâne cu dulapul ei plin cu rochii? Cu cel mai mare rubin din lume? Dintr-odată, fiul împăratului nu mai e îndeajuns de bun pentru ea? Cât de sus năzuiește sora mea? Nu-i asta o vanitate păcătoasă? Nu este chiar păcatul despre care a prevenit-o bunica pe când era doar o fetiță în odaia copiilor? De bună seamă, cineva ar trebui să-i spună lui Mary că nu poate să-și dea cuvântul și apoi să-l încalce. Cuvântul unei prințese ar trebui să fie aur.

Sunt năucită. Sunt furioasă. Doamnele de onoare se strâng în jurul meu și mă întrebă dacă sunt bolnavă, căci m-am albit la față și apoi m-am aprins ca apucată de fierbințeală. Le alung. Nu le pot mărturisi cele petrecute. Nimeni nu trebuie să știe vreodată despre cumplita lovitură care s-a abătut asupra mea – căci este cel mai înfiorător lucru. Cel mai rău lucru din lume. De necrezut – Mary o să se mărite cu Ludovic al Franței.

Chiar în clipa în care am hotărât să accept cererea lui în căsătorie, din motive politice, din motive demne de o regină, Mary mi-a luat-o înainte și o să se mărite cu el în locul meu. În locul meu! Și cum de-a putut el să-i facă o propunere de căsătorie lui Mary, fiind în toiul discuțiilor cu mine? Nu e, oare, dezonorant din partea lui? Toată lumea zice că este întruchiparea dezonoarei și a încălcării jurămintelor, dar nimeni nu m-a prevenit că ar putea să mă arunce la o parte pentru sora mea cea mică. Și cum rămâne cu Harry, care știa că Ludovic m-a cerut pe mine în căsătorie și că eu luam în calcul propunerea lui? N-ar trebui Harry să spună: „Cum îndrăznești să-i faci o propunere de căsătorie unei regine de seamă și, în același timp, să o alegi pe sora ei mai mică?” Asta e o înșelătorie din partea lui Ludovic – dar și din partea lui Harry și a lui Mary!

De ce l-ar lua Mary în seamă? Oare Ludovic nu e îndeajuns de bătrân să-i fie bunic? Străbunic? Nu e bolnav de sifilis și o primejdie pentru orice soție? Nu și-a băgat o soție la mânăstire și pe cealaltă prea devreme în mormânt? De ce ar accepta Mary? De ce ar îngădui Harry una ca asta? De ce ar consimți Caterina? Fără îndoială, aici e mâna lui Harry; a lui și a Caterinei. Dumnezeu mi-e martor că ei sunt cei care trag sforile, de parcă Mary ar fi o micuță marionetă, într-o piesă de teatru de moravuri¹. Nu-mi pot închipui cum a putut Harry să-i facă asta surorii lui. Ludovic este inamicul lui! Dușmanul pe care l-a atacat nu mai devreme de anul trecut. Inamicul de-o viață al soției lui spaniole și al întregii familii a acesteia!

Aceasta este o afacere atât de plină de fățarnicie și de înșelătorie, că nici nu pot să încerc să o deslușesc. Însă un lucru e limpede – tatăl Caterinei și-a schimbat planurile cu privire la Franța, iar fiica lui îi dă ascultare și o mărită pe surioara ei cu un monstru, umilindu-mă și lăsându-mă fără un soț și fără ajutor în Scoția, o urmare pe care n-a luat-o nimeni în seamă.

Dacă ar fi numai asta, și tot ar fi îndeajuns de rău, dar mai e ceva, încă și mai rău. Ambasadorul nostru în Franța raportează că Harry negociază cu francezii, cerându-le să accepte stăpânirea sa asupra orașelor franceze pe care le-a cucerit și să-i plătească dări imense. Dacă Ludovic se va însura cu Mary, trebuie să plătească un milion și jumătate de coroane². Este o avere, este o răscum-părare nemaîntâlnită pentru o prințesă. Dovedește lumii întregi cât de mult o prețuiește Harry pe

1. În original *morality play*, piesă alegorică la modă în secolele al XV-lea și al XVI-lea, în care personajele întruchipează virtuți și vicii.

2. Unitate monetară folosită odinioară în Anglia, monedă în valoare de cinci șilingi.